

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.004.01.2018
P/18/103

01423418

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/103 – Wykonywanie praw i obowiązków spadkobiercy przez gminy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Andrzej Juchnicki – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBI/32/2018 z 6 marca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Białymstoku („Urząd”), 15-950 Białystok, ul. Słonimska 1
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Truskolaski, Prezydent Miasta Białegostoku ¹

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², wykonywanie przez Urząd praw i obowiązków spadkowych w latach 2015-2018 (do 31 marca).

Powyższą ocenę uzasadnia prawidłowe realizowanie przez Urząd praw i obowiązków związanych z dziedziczeniem. Wyznaczono osoby zajmujące się sprawami spadkowymi, zidentyfikowano ryzyko i dokonano jego analizy oraz wskazano cele i zadania związane ze spadkobranie. Monitorowano skuteczność systemu kontroli zarządczej w obszarze związanym z prowadzeniem postępowań spadkowych i spłatą długów spadkowych. W strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębniono Biuro Audytu Wewnętrznego, które w badanym okresie nie planowało i nie prowadziło kontroli dotyczących postępowań spadkowych.

Poprawnie wywiązywano się z egzekwowania praw i wykonywania obowiązków związanych z dziedziczeniem, mimo braku pisemnych procedur dotyczących uzyskiwania informacji o możliwości ustawowego dziedziczenia spadku. Prowadzono rozpoznanie dotyczące możliwości pozyskania masy spadkowej w drodze dziedziczenia, a w przypadku nabycia spadku podejmowano czynności w zakresie ustalenia składu masy spadkowej. Po zakończeniu postępowań spadkowych podejmowano działania w celu spłaty długów spadkowych. Ujawnienia w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości nie dokonywano lub dokonywano po roku i ośmiu miesiącach od uzyskania informacji o posiadanych udziałach.

Dochody z tytułu odziedziczonego majątku i wydatki związane z zakończonymi postępowaniami spadkowymi były prawidłowo ewidencjonowane. W budżecie Gminy zapewniono środki pieniężne na wydatki związane ze spłatą długów spadkowych. Nie zawsze należycie zagospodarowano składniki majątkowe pozyskane w drodze dziedziczenia.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- składania z opóźnieniem wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości lub udziałów w nieruchomościach nabytych w drodze spadku,
- nieterminowego ujmowania w księgach rachunkowych i bilansach Gminy wartości środków trwałych otrzymanych ze spadków.

¹ Od 5 grudnia 2006 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przyjęcie i stosowanie rozwiązań organizacyjnych w zakresie realizacji praw i obowiązków związanych z dziedziczeniem

1.1. W latach 2015-2018 (do 31 marca) w Urzędzie działał Pełnomocnik Prezydenta Miasta Białegostoku do spraw związanych z koordynacją kontroli zarządczej³ (Dyrektor Departamentu Organizacyjnego i Nadzoru) zwany dalej „Pełnomocnikiem”. Do jego zadań należało: 1] analizowanie informacji dotyczących organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie, na podstawie informacji uzyskanych z jednostek organizacyjnych Urzędu, 2] wskazywanie występujących zagrożeń w osiągnięciu celów lub zadań oraz inicjowanie działań korekcyjnych, korygujących, naprawczych bądź wspomagających, 3] przedkładanie Prezydentowi Miasta informacji na temat stanu kontroli zarządczej w Urzędzie wraz z propozycją usprawnień, w przypadku braku realizacji standardów kontroli zarządczej.

(dowód: akta kontroli str. 3-6)

W Urzędzie określono zasady organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej w Mieście Białystok⁴. W kolejnych rozdziałach Regulaminu organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej („Regulaminu”) ustalono m.in.: zasady koordynacji kontroli zarządczej w Urzędzie, podstawowe funkcje i zasady kontroli zarządczej, obowiązki i odpowiedzialność dyrektorów jednostek organizacyjnych Urzędu i kierowników miejskich jednostek organizacyjnych, zasady zarządzania ryzykiem i prowadzenia audytu wewnętrznego, składania oświadczeń o stanie kontroli zarządczej, zasady samooceny oraz monitorowania i oceny systemu kontroli zarządczej, a także mechanizmy kontroli (sprawy dotyczące realizacji zadań związanych z podejmowaniem, prowadzeniem postępowań spadkowych, przyjęciem spadku oraz jego zagospodarowaniem nie zostały uwzględnione w Regulaminie). Opracowano także Wytyczne w zakresie ustalenia systemu zarządzania ryzykiem w Mieście⁵ („Wytyczne”), które obowiązywały w Urzędzie i nie były obligatoryjne dla kierowników miejskich jednostek organizacyjnych (rozdział I pkt 3). W poszczególnych rozdziałach Wytycznych omówiono system zarządzania ryzykiem oraz zasady identyfikacji i analizy ryzyka. Regulamin i Wytyczne były spójne i dostępne na stronach BIP Urzędu, stosownie do pkt C10 standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁶ („Standardy kontroli zarządczej”).

(dowód: akta kontroli str. 7-49)

1.2. W latach 2015-2018 (do 31 marca) sprawami związanymi ze spadkami zajmowali się pracownicy Departamentu Skarbu, Departamentu Obsługi Urzędu i Biura Prawnego. Identyfikacji ryzyka dla spraw związanych ze spadkami dokonywał (w latach 2016-2018) Departament Skarbu⁷:

- zidentyfikowano ryzyka oraz wskazano cele/zadania (przejęcie nieruchomości w drodze spadku – art. 935 Kodeksu cywilnego⁸ i spłata długów spadkowych – art. 1023 kc oraz art. 1025 i 1026 Kodeksu postępowania cywilnego⁹), zidentyfikowane ryzyka określono jako: 1] ryzyko finansowo-budżetowe (brak środków finansowych na spłatę długów spadkowych) i 2] ryzyko pozafinansowe /prawne/ (nieuregulowany stan prawny nieruchomości nabytych w drodze spadku) oraz opisano jako: 1] brak możliwości zabezpieczenia odpowiednich środków na spłatę długów spadkowych z uwagi na nieprzewidywalność ilości nabycia spadków oraz szybkiej weryfikacji składników majątkowych, w tym długów spadkowych, 2] wystąpienie okoliczności uniemożliwiających przejęcie nieruchomości (posiadanie przez osoby trzecie, obciążenie nieruchomości – umowy najmu, dzierżawy, itp.),

³ Zarządzenie wewnętrzne Nr 209/10 Prezydenta Miasta Białegostoku z 16.11.2010 r., zmienione zarządzeniem wewnętrznym Nr 126/13 Prezydenta Miasta Białegostoku z 9.01.2013 r.

⁴ Zarządzenie Nr 2835/12 Prezydenta Miasta Białegostoku z 5.12.2012 r. w sprawie określenia organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej w Mieście Białystok, zastąpione zarządzeniem Nr 715/15 Prezydenta Miasta Białegostoku z 12.08.2015 r.

⁵ Zarządzenie Nr 2836/12 Prezydenta Miasta Białegostoku z 5.12.2012 r. w sprawie określenia wytycznych w zakresie ustalenia systemu kontroli zarządczej w Mieście Białystok.

⁶ Załącznik do komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. U. MF Nr 15, poz. 84).

⁷ Na druku stanowiącym załącznik nr 2 do Wytycznych.

⁸ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.).

⁹ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, ze zm.).

- dokonano analizy zidentyfikowanych ryzyk i dokonano ich oceny (na trzy oceniono prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka, na cztery skutki wystąpienia ryzyka oraz wyliczono istotność ryzyka, która wyniosła 12¹⁰) oraz wskazano działania podjęte (nadzór),
- podano odpowiedzi na ryzyko wskazując podjęte działania (nadzór) oraz określając reakcję na ryzyko (kontrolowanie i przeciwdziałanie), planowane działania (kontynuacja) i osoby odpowiedzialne za nadzór nad zagadnieniami objętymi ryzykiem.

(dowód: akta kontroli str. 54-132, 236-293)

Wszystkie tabele na lata 2016-2018 zostały wypełnione zgodnie z legendą zamieszczoną na końcu Wytocznych i zawierały informacje wymagane w pkt B7–B9 Standardów kontroli zarządczej. W 2015 roku spraw spadkowych nie ujęto w analizie ryzyka Departamentu Skarbu, gdyż jak wyjaśniła Dyrektor tego Departamentu *przygotowując w 2014 roku rejestr ryzyka dla wyznaczonych celów i zadań na 2015 rok założono, że ryzyko związane z zagadnieniem nabycia praw do spadku nie wystąpi. Niemniej, po przepracowaniu roku, dokonując analizy rejestru ryzyka, stwierdzono wystąpienie ryzyka w 2015 roku, co znalazło odzwierciedlenie w informacji dotyczącej planów działania na 2015 rok.*

(dowód: akta kontroli str. 27-34, 54-77, 133-135)

1.3. W latach 2015-2018 (do 31 marca) prowadzenie spraw związanych z postępowaniami spadkowymi należało do obowiązków:

- pracowników Departamentu Skarbu (do 28 października 2016 r. dwóch osób, a następnie jednej osoby), którym w zakresach czynności przypisano prowadzenie spraw związanych z objęciem przez Miasto nieruchomości w drodze spadku ,
- pracownika Departamentu Obsługi Urzędu, któremu w zakresie czynności przypisano realizację zadań dotyczących objęcia spadku przez Gminę Białystok,
- pracownika Biura Prawnego, któremu w zakresie czynności powierzono prowadzenie spraw sądowych oraz sądowno-administracyjnych (w tym m.in. spraw spadkowych).

(dowód: akta kontroli str. 136-235)

W gminie nie zostały określone odrębne procedury dotyczące zasad postępowania w sprawie nabycia i zagospodarowania spadków, lecz przyjęte rozwiązania organizacyjne pozwalały pracownikom Urzędu na bieżące prowadzenie spraw związanych z objęciem przez Miasto nieruchomości w drodze spadku. Stosownie do pkt A3 Standardów kontroli zarządczej, pracownikom realizującym w danym okresie postępowania spadkowe określono pisemne zakresy czynności uwzględniające m.in. sprawy spadkowe (poza pracownikiem Biura Prawnego, któremu przypisano prowadzenie spraw sądowych i sądowno-administracyjnych).

(dowód: akta kontroli str. 136-235)

1.4. W Urzędzie monitorowano skuteczność systemu kontroli zarządczej w obszarze związanym z prowadzeniem postępowań spadkowych i spłatą długów spadkowych. W planie kontroli wewnętrznej na 2018 rok Departament Organizacji i Nadzoru zaplanował w IV kwartale kontrolę w Departamencie Obsługi Urzędu w zakresie przejmowania i zagospodarowania mienia ruchomego związanego z obejmowaniem na własność mienia w drodze spadku (w latach 2015-2017 kontroli w tym zakresie nie planowano).

(dowód: akta kontroli str. 294-399)

1.5. W strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębniono Biuro Audytu Wewnętrznego („BAW”), w którym w latach 2015-2018 pracowały cztery osoby.

(dowód: akta kontroli str. 53)

1.6. W latach 2015-2018 (do 31 marca) BAW nie planowało i nie prowadziło kontroli (także nieplanowanych) dotyczących postępowań spadkowych. Komisje rewizyjne lub inne komisje wewnętrzne Rady Gminy również nie kontrolowały spraw związanych ze spadkami i dziedziczeniem przez gminę nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 51-52)

¹⁰ Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka i skutki wystąpienia ryzyka – oceny od 1 do 5, co po pomnożeniu dawało wynik – istotność ryzyka (maksymalna ocena 25).

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

1.7. W latach 2016-2018 (do zakończenia kontroli) w obszarze dotyczącym spraw spadkowych zapewniono w Urzędzie funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, z wyjątkiem ujmowania w księgach rachunkowych Gminy dokumentów przyjęcia środków trwałych otrzymanych ze spadków oraz wykazywania w księgach wieczystych prawa własności, o czym szerzej w pkt 3 niniejszego wystąpienia. (dowód: akta kontroli str. 7-49)

1.8. W latach 2015-2018 sprawy związane z prowadzeniem i zagospodarowaniem spadku nie były w Urzędzie kontrolowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Białymstoku. (dowód: akta kontroli str. 50)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przyjęte i stosowane w Urzędzie rozwiązania organizacyjne w zakresie realizacji praw i obowiązków związanych z dziedziczeniem. Powołano Pełnomocnika Prezydenta Miasta Białegostoku do spraw związanych z koordynacją kontroli zarządczej i wyznaczono osoby do zajmowania się spadkami. Zidentyfikowano ryzyko i wskazano cele i zadania związane ze spadkobranie oraz dokonano analizy ryzyka. Monitorowano skuteczność systemu kontroli zarządczej w obszarze związanym z prowadzeniem postępowań spadkowych i spłatą długów spadkowych. W strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębniono Biuro Audytu Wewnętrznego, które w badanym okresie nie planowało i nie prowadziło kontroli dotyczących postępowań spadkowych.

2. Egzekwowanie praw i wykonywanie obowiązków związanych z dziedziczeniem

2.1. W poszczególnych latach objętych kontrolą (2015, 2016, 2017 i 2018 do 31 marca) Gmina była uczestnikiem kolejno 24, 40, 34 i 15 postępowań spadkowych, z czego 11, 24, 14 i jedno stanowiły postępowania rozpoczęte w danym roku, a trzy, dwa, pięć i dwa – postępowania zakończone w danym roku. Spośród 12 zakończonych spraw, w jednej dokonano spisu inwentarza (w pozostałych pięciu trwały postępowania w tej sprawie, a w sześciu innych spisu inwentarza nie przeprowadzano) i stan czynny spadku (majątku) odziedziczony przez Gminę wyniósł 69,6 tys. zł, a stan bierny (długi spadkowe) – 21,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 400)

2.2. W latach 2015-2018 (do 31 marca) w Urzędzie nie wprowadzono pisemnych procedur regulujących działania w celu rozpoznania możliwości pozyskania, jako spadkobierca ustawowy, masy spadkowej w drodze dziedziczenia oraz nie podejmowano takich działań. W przypadku nabycia spadku (prawomocnym postanowieniem sądu) podejmowane były czynności w zakresie ustalenia składu masy spadkowej, poprzez m. in. uzyskiwanie informacji z jednostek Urzędu, z innych gmin lub starostw powiatowych w zakresie posiadania przez zmarłego prawa do nieruchomości lub ruchomości (np. pojazdów zarejestrowanych na nazwisko zmarłego). Prezydent Miasta Białegostoku wyjaśnił, że *Gmina występuje jako spadkobierca z zapytaniem do różnych instytucji, w tym do spółdzielni mieszkaniowych, w zasobach których znajduje się mieszkanie zmarłego, o tytuł prawny do zajmowanego przez spadkobiercę lokalu. Przy sporządzeniu spisu inwentarza, czynności takie są podejmowane w większości przypadków przez komornika sądowego. Ponadto weryfikuje się możliwość nabycia w drodze spadku kwot pozostawionych na rachunkach bankowych poprzez ustalenie, czy żyją najbliżsi krewni zmarłych (małżonek, dzieci). Do 31 marca 2018 r. Gmina Białystok nie wniosła o nabycie spadku w związku z informacją udzieloną przez bank lub inny podmiot w ramach przedmiotowej regulacji.* (dowód: akta kontroli str. 418, 419-425)

Spośród 12 postępowań spadkowych zakończonych w latach 2015-2018, Departament Skarbu we wszystkich sprawach występował do innych komórek organizacyjnych Urzędu lub do podmiotów zewnętrznych z zapytaniami o nieruchomości lub ruchomości (m.in. pojazdy mechaniczne) posiadane przez osoby zmarłe, co szerzej omówiono w pkt 2.3 wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 418)

2.3. W badanym okresie z udziałem Gminy toczyło się w Sądzie Rejonowym w Białymstoku łącznie 59 postępowań spadkowych, z czego w 12 zakończonych postępowaniach Gmina nabyła spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Z dokonanego przez Urząd rozpoznania (m.in. dane z komórek organizacyjnych Urzędu, starostw powiatowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) wynika, że:

- w dwóch z 12 spraw w skład spadków wchodziły wyłącznie udziały w gruntach,
- w dwóch sprawach lokale mieszkalne w spółdzielniach mieszkaniowych (bez udziałów w gruncie),
- w dwóch sprawach udziały w gruncie oraz w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych (w jednej sprawie także samochód osobowy i przyczepka ciężarowa),
- w jednej sprawie udział w lokalu mieszkalnym w bloku i boksie garażowym (i dwa samochody ciężarowe),
- w jednej sprawie udział w gruncie i lokal mieszkalny w zabudowie bliźniaczej,
- w czterech sprawach w skład spadków nie występowały nieruchomości lub ruchomości.

W jednej (z 12 omawianych) sprawie zakończył się spis inwentarza (co szerzej opisano w pkt 2.10 wystąpienia), w sześciu sprawach nie występowało o sporządzenie spisu inwentarza (w trzech ze względu na nie otrzymanie żadnych informacji o istniejących długach spadkowych, a w trzech innych – sprawy z końca 2017 lub początku 2018 roku – z uwagi na prowadzone we własnym zakresie postępowania wyjaśniające dotyczące potencjalnych długów spadkowych, np. zaciągniętych zobowiązaniach bankowych, długów w spółdzielniach mieszkaniowych), a w pozostałych pięciu sprawach trwał spis inwentarza prowadzony przez komorników sądowych na wniosek Gminy. (dowód: akta kontroli str. 401-408, 418)

Gmina otrzymywała z banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych informacje o środkach zgromadzonych na rachunkach bankowych (lub o saldzie debetowym na rachunku), przekazywane na podstawie art. 111c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe¹¹ i art. 13c ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych¹². W latach 2016-2018 (do 31 marca) uzyskano z 15 banków łącznie 540 informacji (30, 315, i 195) zawierających różne dane. Na przykład:

- jeden z banków podawał informacje dotyczące imion i nazwisk posiadaczy rachunków, daty ostatniej aktywności na rachunku i daty powzięcia informacji o śmierci. Stwierdzono m.in., że w niektórych przypadkach po dacie powzięcia informacji o śmierci posiadacza rachunku z kont bankowych były dokonywane wypłaty na koszty pogrzebu lub inne wypłaty (bez wskazania tytułu). Na przykład w przypadku, w którym powzięto informację o śmierci w dniu „11.08.2015” poinformowano Gminę, że „25.11.2015” z rachunku dokonano „wypł. kosztów pogrzebu” w wysokości 1.014 zł (bez wskazania kto wypłacił środki), a „07.12.2015” dokonano kolejnej wypłaty w kwocie 8.680 zł nazwanej („tytuł operacji”) „Wypłaca (...)” (podano imię i nazwisko wypłacającego),
- inny bank podawał dane dotyczące daty ostatniej dyspozycji posiadacza rachunku i wysokości zgromadzonych środków pieniężnych. Na przykład w informacji otrzymanej 20 grudnia 2017 r. poinformował Gminę, że „ostatnia dyspozycja posiadacza rachunku została wydana w dniu 30.09.2007 r. zaś wysokość środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku to: 0,07 PLN. Od dnia śmierci do dnia udzielenia informacji na ww. rachunku nie odnotowano wypłat z rachunku”,
- kolejny bank poinformował, że „(...) w dniu 2017-06-20 umowy poniższych rachunków prowadzone na rzecz Klienta Banku Pana (...) zostały wygaszone”, a poniżej podał m.in., że ostatnia dyspozycja została wydana „2017-07-11” i dotyczyła kwot: „0,16 EUR”, „187,96 PLN” i „454.370,21 PLN” nazwanych „wypłata spadku”.

(dowód: akta kontroli str. 409-410, 430-522)

Wartość sald rachunków wykazywana w informacjach otrzymanych z banków wynosiła w 2016 roku od 50,1 tys. zł do -0,01 tys. zł, w 2017 roku od 269,9 tys. zł do -28,3 tys. zł, a w 2018 roku (do 31 marca) od 84,0 tys. zł do -0,8 tys. zł. Wśród otrzymanych informacji

¹¹ Dz.U. z 2017 r. poz. 1876, ze zm.

¹² Dz.U. z 2017 r. poz. 2065, ze zm.

wystąpiły dwie (z 13 i 14 grudnia 2017 r.) dotyczące dłużników spadkowych, w sprawach, w których Gmina nabyła spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Informacje te wpłynęły do Urzędu odpowiednio trzy i siedem miesięcy po uzyskaniu z sądu postanowień o nabyciu spadku po tych dłużnikach. Dyrektor Departamentu Skarbu wyjaśniła, że *otrzymywane informacje były wykorzystywane celem ujawnienia elementów masy spadkowej, tj. stwierdzenia istnienia środków finansowych znajdujących się na rachunkach bankowych spadkobierców Gminy Białystok w sprawach zakończonych wydaniem postanowienia o nabyciu praw do spadku. W przypadku spadku po jednej z osób, stwierdzono na rachunku bankowym kwotę 160 zł, a w przypadku kolejnej osoby 6.076 zł.*

(dowód: akta kontroli str. 133-135, 409-410, 430-522)

2.4. W latach 2015-2018 (do 31 marca) Gmina nie składała do sądu wniosków o stwierdzenie nabycia spadku. Prezydent Miasta Białegostoku wyjaśnił, że *składanie wniosków w tych sprawach jest niecelowe, w przypadku gdy istnieją spadkobiercy ustawowi powołani do spadku przed Gminą.*

(dowód: akta kontroli str. 419-425)

2.5. W 59 sprawach Gmina otrzymała z sądu zawiadomienia o możliwości uczestniczenia w postępowaniach w sprawie nabycia spadku, z czego w 12 sprawach sąd wydał postanowienie o nabyciu spadku przez Gminę.

(dowód: akta kontroli str. 400-408)

2.6. W badanym okresie Gmina nie występowała do sądu o sporządzenie spisu inwentarza w okolicznościach, kiedy uprawdopodobniła swoją legitymację do bycia spadkobiercą (przed wydaniem postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku). Prezydent Miasta Białegostoku wyjaśnił, że *wszystkie wnioski o sporządzenie spisu inwentarza po spadkodawcach Gminy zostały złożone po wydaniu postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku przez Gminę.*

(dowód: akta kontroli str. 419-425)

2.7. Spośród 11 (z 12 analizowanych) spraw, w których do 31 marca 2018 r. Gmina otrzymała z sądu zawiadomienia o stwierdzeniu nabyciu spadku (w jednej sprawie, postanowienie sądu, które uprawomocniło się 1 marca 2018 r., do 31 marca do Urzędu nie wpłynęło), w sześciu skierowano do sądu wnioski o sporządzenie spisu inwentarza. W jednej z tych spraw (wszczęta na wniosek Urzędu z 24 października 2016 r.) otrzymano (7 grudnia 2017 r.) sporządzony spis inwentarza (co omówiono w pkt 2.10 wystąpienia), a w pięciu innych spisy te nadal trwały (np. w sprawie również wszczętej 24 października 2016 r.). W pozostałych pięciu sprawach Gmina nie występowała o sporządzenie spisu inwentarza, z czego w trzech ze względu na brak długów spadkowych, a w dwóch z powodu prowadzenia postępowania wyjaśniającego.

(dowód: akta kontroli str. 418)

2.8. W latach 2015-2018 (do 31 marca) przeciwko Gminie toczyło się jedno postępowanie egzekucyjne wszczęte przed 2015 rokiem dotyczące kwoty 9,0 tys. zł z tytułu zadłużenia wobec spółdzielni mieszkaniowej, które Gmina zapłaciła 14 grudnia 2015 r. Postanowieniem sądu z 30 grudnia 2015 r. (wpłynęło do Urzędu 5 stycznia 2016 r.) postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w zakresie należności na rzecz wierzyciela, a Gmina została zobowiązana do zapłaty kosztów postępowania sądowego w wysokości 0,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 523-527)

2.9. W badanym okresie Gmina nie występowała jako dłużnik w postępowaniach egzekucyjnych, w których egzekucja byłaby prowadzona na wniosek wierzyciela hipotecznego z odziedziczonych przez Gminę nieruchomości obciążonych hipoteką lub przez zastawnika z rzeczy ruchomych obciążonych zastawem.

(dowód: akta kontroli str. 419-425)

2.10. W wyniku zakończenia jednego postępowania spadkowego, Urząd 7 grudnia 2017 r. otrzymał protokół końcowy spisu inwentarza, w którym ustalono aktywa (69,6 tys. zł) i pasywa (21,0 tys. zł) majątkowe po zmarłym. Do aktywów zaliczono dwuizbowy lokal mieszkalny w budynku w Białymstoku i udział 491/47300 w nieruchomości wspólnej (69,5 tys. zł) i ruchomości będące wyposażeniem mieszkania takie jak wyciąg elektryczny, dwie szafki wiszące, szafka stojąca, żyrandol trójramienny z kloszami ze szkła kolorowego, szklana plafoniera i kinkiet szklany (łącznie 0,1 tys. zł), zaś do pasywów zaległość na rzecz osób fizycznych (19,9 tys. zł) i trzech podmiotów gospodarczych (1,1 tys. zł). Pismami z 16 lutego 2018 r. wystąpiono do wszystkich wierzycieli wymienionych w protokole końcowym spisu inwentarza m.in. o przedłożenie, w terminie 14 dni od daty otrzymania pism, uwierzytelnionych kopii wszelkiej dokumentacji potwierdzającej istnienie długów i wymagalność ich spłaty.

Poinformowano także, że po bezskutecznym upływie wskazanego terminu Gmina Białystok stwierdziła, że „uznałicie Państwo ww. zadłużenie za przedawnione” i że „procedura regulacji długów spadkowych polega na przygotowaniu przez Gminę projektu planu spłaty, w którym umieszczone zostałyby długi niespome i nieprzedawnione, a spłata długów w tym przypadku miałaby nastąpić według zasad i kolejności wynikającej z art. 1025 i 1026 kpc. Następnie sporządzony projekt planu zostanie przesłany do akceptacji wszystkim znanym Gminie Białystok wierzycielom spadkowym. Mając powyższe na uwadze wyjaśniam, że niniejsze pismo nie jest uznaniem długu. Procedura spłaty winna być poprzedzona weryfikacją żądanych dokumentów”.
(dowód: akta kontroli str. 577-657)

W odpowiedzi do Urzędu wpłynęły dwa pisma (dotyczące zadłużenia Gminy na łącznie 1 tys. zł), a dwóch innych adresatów wymienionych w protokole końcowym spisu inwentarza nie odpowiedziało (posiadających wierzytelności w wysokości 20 tys. zł). W pierwszym (z 22 lutego 2018 r.) jeden z podmiotów gospodarczych poinformował m.in., że zmarły „(...) nie posiadał żadnego zadłużenia (...)” (według spisu inwentarza kwota zadłużenia Gminy wynosiła 0,5 tys. zł), a w drugim (z 8 marca 2018 r.) bank powiadomił, że „(...) nie może udzielić żadnych informacji na temat rachunku zmarłego (...) (według spisu inwentarza kwota zadłużenia Gminy wynosiła 0,5 tys. zł), ponieważ w przesłanych przez Urząd Miejski w Białymstoku dokumentach, brakuje prawomocnego (zaopatrzonego w klauzulę prawomocności) postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia prawa do spadku po zmarłym (...) Ponadto, w celu wydania odpisu operacji ze wskazaniem dat, konieczne jest dokonanie wpłaty, która pobierana jest zgodnie z „Taryfą opłat i prowizji bankowych stosowanych przez Bank (...)” i wynosi: odpis operacji – 15,00 zł”. Do 20 kwietnia 2018 r. w Urzędzie nie podejmowano żadnych działań w tej sprawie, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Skarbu w związku z zapisem w Taryfie opłat i prowizji bankowych, która ustala na 0 zł sporządzenie wyciągów miesięcznych w formie elektronicznej, rozważana jest możliwość ponownego wystąpienia o przekazanie danych, o które wystąpiono wcześniej.

(dowód: akta kontroli str. 133-135, 577-657)

2.11. W latach 2015-2018 (do 31 marca) nie prowadzono spraw sądowych, których przedmiotem byłyby roszczenia dotyczące władania spadkiem należącym do Gminy przez inne osoby.
(dowód: akta kontroli str. 419-425)

2.12. W latach 2015-2018 (do 31 marca) Gmina w jednej sprawie podjęła działania (20 lutego 2018 r.) zmierzające do uzyskania wynagrodzenia (kwota na tym etapie nie została ustalona) za bezumowne zajęcie przez osobę fizyczną działki położonej przy ul. Dojlidy Fabryczne w Białymstoku, w związku z prowadzoną przez tę osobę działalnością gospodarczą (w nieruchomości tej Gmina posiadała udział 2/6 nabyty w drodze spadku). Działania te polegały na wystąpieniu do osoby prowadzącej działalność gospodarczą o dostarczenie umowy najmu znajdujących się na ww. nieruchomości budynków zajętych pod prowadzenie działalności. Do 31 marca 2018 r. odpowiedź w tej sprawie nie wpłynęła.

(dowód: akta kontroli str. 540-576)

2.13. W okresie objętym kontrolą, Gmina nie była stroną w postępowaniach sądowych, których przedmiotem byłyby roszczenia wobec Gminy jako spadkobiercy o zwrot nakładów.

(dowód: akta kontroli str. 419-425)

2.14. W latach 2015-2018 (do 31 marca) w jednej (z 12 analizowanych) sprawie Gmina w wyniku postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku stała się jednym ze spadkobierców (z udziałem 9/180) gruntu o pow. 0,26 ha w m. Turośń Dolna (woj. podlaskie). Na wniosek jednego ze współwłaścicieli nieruchomości (oprócz Gminy było jeszcze pięciu innych współwłaścicieli), który złożył wniosek o dział spadku (w październiku 2015 roku), postanowieniem sądu z 27 marca 2017 r. przyznano własność ww. udziału na rzecz osób fizycznych z jednoczesnym zasądzeniem na rzecz Gminy kwoty 2,1 tys. zł, która do 16 kwietnia 2018 r. została wpłacona (ostatnia rata).

(dowód: akta kontroli str. 528-539)

2.15. W latach 2015-2018 (do 31 marca) Gmina Białystok nie występowała do sądu z wnioskiem o sądowy dział spadku.

(dowód: akta kontroli str. 426-429)

2.16. W badanym okresie Gmina będąc właścicielem nieruchomości uzyskanych w wyniku spadkobrania dokonała ujawnienia własności w księgach wieczystych czterech nieruchomości:

- 30 kwietnia 2015 r. złożono w sądzie wnioski o ujawnienie posiadania udziałów 1/8 we własności dwóch działek położonych w Pańkach (woj. podlaskie), co nastąpiło 14 dni po otrzymaniu przez Gminę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,
- 8 lipca 2016 r. złożono w sądzie wnioski o ujawnienie posiadania lokalu mieszkalnego w budynku przy ul. Dojlidy Fabryczne 18 w Białymstoku wraz z udziałem 2/6 w prawie własności pięciu działek i znajdujących się na nich ogrodzenia z siatki i czterech innych budynków zlokalizowanych w Białymstoku przy ul. Dojlidy Fabryczne i Stawowa w Białymstoku, co nastąpiło trzy miesiące po otrzymaniu przez Gminę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,
- 19 maja 2017 r. złożono wniosek o ujawnienie posiadania lokalu mieszkalnego przy ul. M.C. Skłodowskiej 4 w Białymstoku wraz z udziałem 491/47300 w nieruchomości wspólnej, co nastąpiło rok i osiem miesięcy po otrzymaniu przez Gminę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,
- 20 kwietnia 2018 r. złożono wniosek o ujawnienie posiadania udziału 1/2 w prawie własności lokalu mieszkalnego przy ul. Zielonogórskiej 28 w Białymstoku i udziału 1/2 w prawie własności boksu garażowego zlokalizowanego przy ul. Hetmańskiej w Białymstoku, co nastąpiło siedem miesięcy po otrzymaniu przez Gminę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

(dowód: akta kontroli str. 418, 540-657, 673-687, 754-772)

2.17. Według danych Urzędu, w latach 2015-2018 (do 31 marca) toczyły się dwa postępowania o zmianę stwierdzenia nabycia spadku, dotyczące postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku wydanych w tych latach. W pierwszej sprawie nabyty przez Gminę spadek (postanowieniem sądu z 20 kwietnia 2011 r.) został przekazany siostrze osoby zmarłej (zamieszkałej w Poznaniu), co nastąpiło postanowieniem tego samego sądu z 1 grudnia 2015 r. W drugiej sprawie nabyty przez Gminę spadek (postanowieniem sądu z 7 grudnia 2015 r.) został przekazany bratu osoby zmarłej (zamieszkałej w Białymstoku), co nastąpiło postanowieniem tego samego sądu z 17 marca 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 773-785)

2.18. W badanym okresie nie były prowadzone sprawy o stwierdzenie nabycia spadku, w których Gmina Białystok występowałaby jako spadkobierca testamentowy.

(dowód: akta kontroli str. 426-429)

2.19. W latach 2015-2018 (do 30 marca) Gmina Białystok nie występowała jako zapisobiorca i nie nabywała składników majątkowych po osobach zmarłych w innym trybie niż spadkobranie.

(dowód: akta kontroli str. 426-429)

2.20. Prezydent Miasta Białegostoku wyjaśnił, że w związku z prowadzonymi postępowaniami spadkowymi występowały problemy wynikające z niejednoznacznego ujęcia w przepisach prawa początku biegu terminu na złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku, jak również różnic interpretacyjnych w orzecznictwie odnośnie możliwości zawieszenia lub przerwania biegu terminu. Na tle tych wątpliwości zdarzały się spory Gminy Białystok z innymi spadkobiercami (oraz wniesienie przez Gminę apelacji od postanowienia sądu pierwszej instancji) co do skuteczności (terminowości) złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku. Ewentualne zmiany obowiązującego prawa, które mogłyby zniwelować ryzyko wystąpienia tych problemów, mogłyby dotyczyć: 1] jednoznacznego określenia, czy możliwe jest odrzucenie spadku „na zapas”, to jest zanim wszystkie osoby, których powołanie do spadku było silniejsze, odrzuciły spadek (pozwoliłoby to wyeliminować wątpliwości, czy wcześniejsze odrzucenie spadku jest skuteczne, a w przypadku wprowadzenia możliwości takiego wcześniejszego odrzucenia spadku – skrócić czas trwania postępowania o stwierdzenie nabycia spadku), 2] wprowadzenia reguł dotyczących zawieszenia lub przerwania biegu terminu na złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (obecnie niejednolicie dopuszczanych przez sądy na podstawie analogii z przepisami o biegu terminów przedawnienia).

(dowód: akta kontroli str. 426-429)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono nieprawidłowość polegającą na złożeniu wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności Gminy do trzech nieruchomości, po upływie od trzech do 20 miesięcy od otrzymania przez Gminę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku:

- lokalu mieszkalnego przy ul. M.C. Skłodowskiej 4 w Białymstoku wraz z udziałem 491/47300 w nieruchomości wspólnej – w dniu 19 maja 2017 r., tj. po roku i ośmiu miesiącach,
- udziału 1/2 w lokalu mieszkalnym przy ul. Zielonogórskiej 28 w Białymstoku i udziału 1/2 w prawie własności boksu garażowego przy ul. Hetmańskiej w Białymstoku – w dniu 20 kwietnia 2018 r., tj. po siedmiu miesiącach,
- lokalu mieszkalnego przy ul. Fabrycznej w Białymstoku wraz z udziałem 2/6 w czterech budynkach i pięciu działkach przy ul. Dojlidy Fabryczne i Stawowa) – w dniu 8 lipca 2016 r., tj. po trzech miesiącach.

W sprawach tych Biuro Prawne Urzędu dysponowało postanowieniami (prawomocnymi z dniem 1 września 2015 r., 1 września 2017 r. i 22 marca 2016 r.) co najmniej od 22 września 2015 r., od 22 września 2017 r. i od 25 kwietnia 2016 r. (przekazano je Departamentowi Skarbu 23 września 2015 r., 25 września 2017 r. i 25 kwietnia 2016 r.).

Było to niezgodne z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece¹³, zobowiązującym właściciela nieruchomości do niezwłocznego złożenia wniosku o ujawnienie swego prawa w księdze wieczystej.

Dyrektor Departamentu Skarbu wyjaśniła, że *praktyka Gminy związana z gospodarowaniem majątkiem nabytym w drodze spadku wskazuje, iż należy indywidualnie rozpatrywać każdy przypadek ujawniania prawa własności w księgach wieczystych nieruchomości stanowiących masę spadkową. Przepis art. 35 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece wskazuje, iż „właściciel nieruchomości jest obowiązany do niezwłocznego złożenia wniosków o ujawnienie swego prawa w księgach wieczystych”, niemniej jak wskazuje praktyka, zwłoka Gminy związana z regulacją ksiąg wieczystych ma swoje potwierdzenie społeczno-ekonomiczne. Przykładem problematycznych spadków były spadki, w których po upływie od 18 do 38 miesięcy od uprawomocnienia się postanowień o nabyciu spadku przez Gminę Białystok, sąd zmienił postanowienie i przyznał prawo własności osobom fizycznym lub innej gminie. Nieodwracalne skutki prawne w stosunku do osób fizycznych, prawowitych spadkobierców zmarłych jakie może wywołać regulacja w przypadku egzekucji należności z nieruchomości lub jej zbycia i obciążenia ograniczonymi prawami rzeczowymi przez Gminę, uzasadnia ostrożność w działaniu podejmowanych przez Gminę celem zabezpieczenia odziedziczonego majątku.* (dowód: akta kontroli str. 786-789)

Według Sądu Najwyższego¹⁴, termin „niezwłocznie” (użyty w art. 455 Kc) należy utożsamiać nie z terminem natychmiastowym, lecz z terminem realnym, mającym na względzie okoliczności miejsca i czasu. Zdaniem NIK, powołana w wyjaśnieniach bliżej niesprecyzowana „ostrożność”, nie jest okolicznością uzasadniająca odłożenie w czasie złożenia wniosku o ujawnienie w księgach wieczystych prawa do nieruchomości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, wywiązywanie się w Urzędzie z egzekwowania praw i wykonywania obowiązków związanych z dziedziczeniem. Prowadzono rozpoznanie dotyczące możliwości pozyskania masy spadkowej w drodze dziedziczenia, a w przypadku nabycia spadku podejmowano czynności w zakresie ustalenia składu masy spadkowej. Po zakończeniu postępowań spadkowych podejmowano działania w celu spłaty długów spadkowych. Z opóźnieniem wykazywano w księgach wieczystych prawo własności trzech (z 12 analizowanych) nieruchomości.

¹³ Dz.U. z 2017 r. poz.1007, ze zm.

¹⁴ Np. wyroki z 13 grudnia 2006 r. (sygn. akt II CSK 293/06) i z 30 czerwca 2011 r. (sygn. akt III CSK 282/10).

3. Zagospodarowanie składników majątkowych pozyskanych w drodze dziedziczenia

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2015-2018 (do 31 marca) nabyte w drodze spadku nieruchomości lub udziały w nieruchomościach o wartości 810,4 tys. zł zostały ujęte w ewidencji księgowej Urzędu:

- a) 31 marca 2016 r. ujęto lokal mieszkalny przy ul. M.C. Skłodowskiej w Białymstoku wraz z udziałem 491/47300 w nieruchomości wspólnej (grunt 10 tys. zł, lokal mieszkalny 78 tys. zł), co nastąpiło sześć miesięcy po wpływie do Departamentu Skarbu pisma z Biura Prawnego o nabyciu spadku (23 września 2015 r.)¹⁵; amortyzację środków trwałych rozpoczęto 1 kwietnia 2016 r.,
- b) 30 listopada 2016 r. ujęto udział 9/180 działki we wsi Turośń Dolna – woj. podlaskie (4 tys. zł), co nastąpiło rok i pięć miesięcy po wpływie do Departamentu Skarbu pisma z Biura Prawnego o nabyciu spadku (17 czerwca 2015 r.)¹⁶; amortyzację środków trwałych rozpoczęto 1 grudnia 2016 r.,
- c) 26 marca 2018 r. ujęto nieruchomości lub udziały w nieruchomościach w pozostałych sześciu sprawach (amortyzację środków trwałych rozpoczęto 1 kwietnia 2018 r.), w tym:
 - lokal mieszkalny przy ul. Dojlidy Fabryczne (59,1 tys. zł) oraz udziały 2/6 w czterech budynkach przy ul. Dojlidy Fabryczne i Stawowej w Białymstoku (26,6 tys. zł) wraz z udziałem 2/6 w ogrodzeniu (3,6 tys. zł) i pięciu działkach niezabudowanych lub zabudowanych budynkami (143,1 tys. zł), co nastąpiło prawie dwa lata po wpływie do Departamentu Skarbu pisma Biura Prawnego o nabyciu spadku (25 kwietnia 2016 r.)¹⁷,
 - lokal mieszkalny przy Alei Piłsudskiego w Białymstoku (121,4 tys. zł), co nastąpiło rok i 10 miesięcy po wpływie do Departamentu Skarbu pisma z Biura Prawnego o nabyciu spadku (12 maja 2017 r.)¹⁸,
 - udział 1/2 w prawie własności lokalu mieszkalnego w budynku przy ul. Zielonogórskiej w Białymstoku (100,5 tys. zł) oraz udział 1/2 w boksie garażowym przy ul. Hetmańskiej w Białymstoku (11,5 tys. zł), co nastąpiło sześć miesięcy po wpływie do Departamentu Skarbu pisma z Biura Prawnego o nabyciu spadku (28 września 2017 r.)¹⁹,
 - udział 1/4 w prawie własności gruntu (23,2 tys. zł), ogrodzenia (3,6 tys. zł), budynku mieszkalnego w zabudowie bliźniaczej (32,5 tys. zł) i budynku niemieszkalnego (5 tys. zł) przy ul. Drzymale w Białymstoku, co nastąpiło pięć miesięcy po wpływie do Departamentu Skarbu pisma z Biura Prawnego o nabyciu spadku (2 listopada 2017 r.)²⁰,
 - lokal mieszkalny przy ul. Piastowskiej w Białymstoku (134,7 tys. zł), co nastąpiło sześć miesięcy po wpływie do Departamentu Skarbu pisma z Biura Prawnego o nabyciu spadku (20 września 2017 r.)²¹,
 - udział 1/8 w prawie własności dwóch działek o pow. 0,29 ha i 0,70 ha położonych w miejscowości Pańki – woj. podlaskie (12,4 tys. zł i 41,2 tys. zł), co nastąpiło prawie trzy lata po wpływie do Departamentu Skarbu pisma z Biura Prawnego o nabyciu spadku (17 kwietnia 2015 r.)²².

W przypadku pozostałych czterech analizowanych spraw, osoby zmarłe nie były właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 418, 528-657, 666-687, 695-735, 754-772, 862-886)

W dwóch sprawach (z 12), w skład masy spadkowej wchodziły ruchomości (dwa samochody ciężarowe z 1997 i 2000 roku, samochód osobowy z 1992 roku i udział 1/2 w przyczepce bagażowej z 1992 roku) znajdujące się na terenie działek należących do firmy zewnętrznej (w przypadku samochodów ciężarowych) i działkach należących w 2/6 do Miasta (w przypadku

¹⁵ Prawomocne postanowienie o nabyciu spadku wpłynęło do Urzędu 23 września 2015 r.

¹⁶ Prawomocne postanowienie o nabyciu spadku wpłynęło do Urzędu 22 maja 2015 r.

¹⁷ Prawomocne postanowienie o nabyciu spadku wpłynęło do Urzędu 25 kwietnia 2015 r.

¹⁸ Prawomocne postanowienie o nabyciu spadku wpłynęło do Urzędu 12 maja 2017 r.

¹⁹ Prawomocne postanowienie o nabyciu spadku wpłynęło do Urzędu 25 września 2017 r.

²⁰ Prawomocne postanowienie o nabyciu spadku wpłynęło do Urzędu 2 listopada 2017 r.

²¹ Prawomocne postanowienie o nabyciu spadku wpłynęło do Urzędu 6 września 2017 r.

²² Prawomocne postanowienie o nabyciu spadku wpłynęło do Urzędu 2 kwietnia 2015 r.

samochodu osobowego i przyczepki). Do zakończenia kontroli NIK nie zostały zakończone spisy inwentarza prowadzone przez komorników sądowych i wartość tych ruchomości nie została wpisana do ksiąg rachunkowych Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 418, 540-576, 673-687)

W ośmiu sprawach (z 12) ewidencja księgowa Urzędu w zakresie gruntów, mieszkań i budynków uzyskanych ze spadków lub udziałów w tych środkach trwałych była prowadzona nieprawidłowo, co szerzej opisano w sekcji Ustalone nieprawidłowości.

3.2. W latach 2015-2018 (do 31 marca) dochody z tytułu prowadzonych i zakończonych postępowań spadkowych były w Urzędzie ewidencjonowane zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniach w sprawie zasad rachunkowości Urzędu²³. Ustalono w nich m.in., że: środki trwale obejmują w szczególności grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu), lokale będące odrębną własnością, budynki i budowle (§ 5 pkt 9); środki trwale w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się w przypadku spadku i darowizny – według wartości godziwej z dnia otrzymania lub niższej wartości określonej w umowie o przekazaniu (§ 5 pkt 11); na dzień bilansowy środki trwale (z wyjątkiem gruntów i dóbr kultury, których się nie umarza) wycenia się wg wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy (§ 5 pkt 12); środki trwale ewidencjonuje się w podziale na: podstawowe środki trwale na koncie 011 „Środki trwale”, pozostałe środki trwale na koncie 013 „Pozostałe środki trwale w użytkowaniu” i dobra kultury 016 „Dobra kultury” (§ 5 pkt 13); podstawowe środki trwale finansuje się ze środków na inwestycje (§ 5 pkt 14), pozostałe środki trwale (m.in. książki i zbiory biblioteczne, środki dydaktyczne, itp.) finansuje się ze środków na bieżące wydatki (z wyjątkiem pierwszego wyposażenia nowego obiektu finansowanego ze środków na inwestycje) – § 5 pkt 19; środki o wartości od 1 tys. zł do 3,5 tys. zł ujmują się w ewidencji ilościowo-wartościowej (konto 013) i umarza w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania (§ 5 pkt 20); ewidencja pozostałych środków trwałych, w tym o wartości poniżej 1 tys. zł prowadzona jest ilościowo przez Departament Obsługi Urzędu (§ 5 pkt 21).

W jednej sprawie²⁴, w grudniu 2015 roku Urząd sprzedał podczas dwóch licytacji, przeprowadzonych przez komornika sądowego, część odziedziczonych ruchomości o łącznej wartości 152,9 tys. zł. Następnie rozesłano maile do wszystkich kupujących na obu licytacjach z zaproszeniem do kupna pozostałych przedmiotów i sprzedano z wolnej ręki część z nich za 3,5 tys. zł. Po ponownej wycenie przez rzeczoznawcę pozostałych przedmiotów (przecena) w styczniu 2016 roku sprzedano jedną z 20 pozostałych pozycji za 1,5 tys. zł. Inne ruchomości przekazano Zespołowi Szkół Technicznych im. Gen. Wł. Andersa w Białymstoku i oddano na złom uzyskując 1,2 tys. zł. Na własne potrzeby Gmina przejęła ruchomości spadkowe o wartości 4,4 tys. zł, w tym m.in. przyczepkę samochodową typ Wiola, którą 31 sierpnia 2015 r. ujęto na karcie ewidencyjnej przedmiotu (PK 362) oraz inne ruchomości (np. szafy biurowe, meble, aneks kuchenny i kuchenkę mikrofalową), które 20 sierpnia 2015 r. ujęto w ewidencji ilościowej.

(dowód: akta kontroli str. 790-816, 887)

Uzyskane przez Urząd wpływy ze sprzedaży ruchomości zostały zaksięgowane na kontach 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” i 760 „Pozostałe przychody operacyjne”, a po dokonaniu zapłaty za przedmioty na kontach 130 „Rachunek bieżący jednostki” i 221.

(dowód: akta kontroli str. 818-861)

3.3. Analiza prawidłowości ewidencjonowania wpływów ze spadków wykazała, że uzyskane w grudniu 2015 roku i styczniu 2016 roku dochody ze sprzedaży składników majątkowych zostały sklasyfikowane zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁵. Dochody te zostały wykazywane w sprawozdaniach RB-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” w dziale 750 „Administracja publiczna”, rozdziale 75023 „Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)” i paragrafie 0870 „Wpływy ze sprzedaży

²³ Zarządzenie Nr 1038/17 Prezydenta Miasta Białegostoku z 18.08.2017 r. w sprawie zasad rachunkowości Urzędu Miejskiego w Białymstoku (obowiązujące od 1 stycznia 2017 r.) i poprzednie zarządzenie Nr 1129/15 Prezydenta Miasta Białegostoku z 29.12.2015 r. w tej samej sprawie (obowiązujące od 1 stycznia 2015 r.).

²⁴ Postanowienie sądu o nabyciu spadku z dnia 4 marca 2014 r.

²⁵ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków”.

składników majątkowych". Uzyskane w grudniu 2015 roku wpływy w łącznej wysokości 160,8 tys. zł zostały wykazane w sprawozdaniu RB-27S za IV kwartał 2015 r., a w styczniu 2016 roku w kwocie 2,7 tys. zł w sprawozdaniach RB-27S za I kwartał 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 817)

3.4. W latach 2015-2018 (do 31 marca) uzyskane w drodze dziedziczenia składniki majątku zostały racjonalnie zagospodarowane, co stwierdzono na przykładzie analizy 10 spraw. Sprawy spadkowe były prowadzone przez pracowników Departamentu Skarbu, a przy sprzedaży składników majątkowych uczestniczył wyznaczony pracownik Departamentu Obsługi Urzędu. Wycenę nieruchomości przeprowadził biegły rzeczoznawca powołany przez sąd w postępowaniu spadkowym. Analiza sposobu zagospodarowania przez Gminę odziedziczonego majątku, przeprowadzona na podstawie 10 składników mienia przejętego w drodze spadku wykazała, że:

- cztery nieruchomości (dwa mieszkania i dwa garaże, w tym w przypadku jednego mieszkania i jednego garażu 1/2 udziału w nieruchomościach; jedno mieszkanie położone na ul. Żeromskiego w Biskupcu – woj. warmińsko-mazurskie, drugie przy ul. Zielonogórskiej w Białymstoku oraz garaże zlokalizowane na ul. Palmowej i Hetmańskiej w Białymstoku) zostały sprzedane za łącznie 246 tys. zł (według wyceny biegłego wartość tych nieruchomości wynosiła 235,2 tys. zł). Sprzedaż nastąpiła po przekazaniu nieruchomości do sprzedaży przez Prezydenta Miasta Białegostoku²⁶, za ceny – w przypadku mieszkania i garażu – wyższe (o 9,2 tys. zł i 1,6 tys. zł) od ustalonych w ww. zarządzeniach (85,7 tys. zł i 32,4 tys. zł), a w przypadku udziałów w mieszkaniu i garażu po cenach ustalonych w zarządzeniach (109,1 tys. zł i 8 tys. zł),
- w przypadku pięciu nieruchomości (mieszkania w blokach) o wartości księgowej od 74,9 tys. zł do 267,9 tys. zł (wycenione przez Urząd na podstawie uśrednionych cen rynkowych) Prezydent Miasta Białegostoku udzielił dyrektorowi Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku („ZMK”)²⁷ pełnomocnictw do zawierania umów najmu lokali, na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego²⁸ (cztery nieruchomości ZMK wynajął w 2015 roku a jedną wynajął w 2016 roku). Trzy mieszkania zostały przez ZMK wynajęte osobom fizycznym w terminie od dwóch do czterech miesięcy od przekazania, a dwa pozostałe rok i 10 miesięcy oraz dwa lata i pięć miesięcy po podpisaniu pełnomocnictw. Z-ca Dyrektora ZMK wyjaśniła, że w ramach działań zmierzających do zasiedlenia lokalu przy ul. Ciepłej w Białymstoku skierowano propozycje do kolejnych osób oczekujących na listach przeprowadzenia remontu na koszt własny. Dwie rodziny odrzuciły złożone im propozycje, a dopiero trzecia osoba przyjęła zaproponowane warunki wynajmu. Natomiast w przypadku lokalu przy ul. Palmowej w Białymstoku, klucze do mieszkania ZMK otrzymał 2 października 2014 r., jednak dwa miesiące później przekazał lokal Urzędowi Miejskiemu celem sprzedaży. W lipcu 2015 roku do ZMK wpłynęło pismo z informacją, iż zgodnie z opinią prawną przysługujące Gminie ograniczone prawo rzeczowe w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu wchodzi w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok, w związku z tym wskazano podjęcie działań dotyczących zasiedlenia. Lokal został zabezpieczony jako lokal zamienny i w październiku 2015 r. została podpisana umowa najmu,
- w przypadku jednej nieruchomości (lokal mieszkalny omawiany także w pkt 2.10 wystąpienia ze względu na zakończony spis inwentarza), w przypadku której Prezydent Miasta Białegostoku udzielił dyrektorowi ZMK pełnomocnictwa do zawierania umowy najmu lokalu, na zasadach przewidzianych w ww. ustawie²⁹. Na 31 marca 2018 r. nieruchomość ta

²⁶ Dwa zarządzenia Nr 267/16 z 22.02.2016 r. i Nr 828/16 z 24.08.2016 r. Prezydenta Miasta Białegostoku w sprawie przeznaczenia do zbycia w trybie przetargu ustnego nieograniczonego prawa do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego i garażu oraz zarządzenie Nr 48/16 z 22.01.2016 r. w sprawie przeznaczenia do zbycia udziałów Gminy Białystok w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego i w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu niemieszkalnego – garażu. Na rzecz współprawionego do obu praw do lokali.

²⁷ Zarządzenia Prezydenta Miasta Białegostoku w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Zarządu Mienia Komunalnego: Nr 3949/13 z 26.11.2013 r., Nr 4026/13 z 13.12.2013 r., Nr 777/15 z 3 września 2015 r., Nr 698/15 z 4.08.2015 r. i Nr 706 z 11.08.2015 r.

²⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 1610, ze zm.

²⁹ Zarządzenie Nr 294/16 z 8.03.2016 r. Prezydenta Miasta Białegostoku w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Zarządu Mienia Komunalnego.

nie została wynajęta, gdyż jak wyjaśniła Z-ca Dyrektora ZMK pismem z 21 listopada 2016 r. czynności dotyczące zasiedlenia przedmiotowego lokalu zostały wstrzymane do czasu dokonania oględzin przez komornika sądowego. Jednocześnie poinformowano, że termin spisu inwentarza w przedmiotowym lokalu zostanie dokonany przez komornika sądowego na przełomie 2016/2017 roku (został przeprowadzony 15 marca 2017 r.). Lokal został opróżniony z ruchomości i przekazany tut. Zarządowi do zasiedlenia. Jednakże biorąc pod uwagę zapisy uchwały Rady Miasta Białystok w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Białystok oraz pomieszczeń tymczasowych na lata 2017-2021 zostanie złożona propozycja zmiany jego przeznaczenie. Aktualnie trwają ustalenia co do samodzielności lokalu oraz przygotowanie dokumentacji technicznej lokalu celem rozpoczęcia procedury jego sprzedaży.

(dowód: akta kontroli str. 414, 888-890, 925-930)

3.5. Sprawa klasyfikowania wpływów z tytułu odziedziczonego majątku została omówiona w pkt 3.3 wystąpienia.

3.6. Zgodnie z ewidencją wydatków Gminy, w latach 2015-2018 (do 31 marca) na zadania związane z prowadzonymi postępowaniami spadkowymi oraz zagospodarowaniem mienia odziedziczonego w spadku przeznaczono 295 tys. zł, 181,9 tys. zł, 347,2 tys. zł i 104 tys. zł. Najwyższe kwoty przeznaczono na opłaty czynszowe i inne opłaty związane z zarządzaniem, utrzymaniem i eksploatacją nieruchomości (125,9 tys. zł, 91 tys. zł, 85,8 tys. zł i 7,8 tys. zł) i na spłatę długów spadkowych dotyczących spadków nabytych przed 2015 rokiem (124,3 tys. zł, 50,1 tys. zł, 251,9 tys. zł i 94,3 tys. zł). Analiza wykazała, że poniesione w tych latach wydatki pozwoliły na spłatę wszystkich długów spadkowych potwierdzonych spisem inwentarza. W 2015 roku spłacono zadłużenie jednej osoby wynikające z umowy kredytu gotówkowego, w 2016 roku zadłużenie dwóch osób z tytułu umowy o kredyt samochodowy i zaciągniętego kredytu gotówkowego, w 2017 roku zadłużenie trzech osób z tytułu zaciągniętych kredytów gotówkowych, a w I kwartale 2018 r. zadłużenie jednej osoby z tytułu zaciągniętego kredytu gotówkowego.

(dowód: akta kontroli str. 415-416, 891-924)

3.7. W sprawach spadkowych omawianych w pkt 3.6 wystąpienia, Urząd nie ponosił wydatków wyższych od kwot wynikających ze spisu inwentarza (spłacono zadłużenie wraz z odsetkami).

(dowód: akta kontroli str. 415-416, 891-924)

3.8. Wydatki poniesione na prowadzone postępowania spadkowe i zagospodarowanie odziedziczonego mienia klasyfikowano w dz. 710 „Działalność usługowa”, rozdziale 71012 „Zadania z zakresu geodezji i kartografii” (w 2015 roku w rozdziale 71013 „Prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne)” i paragrafach 4300 „Zakup usług pozostałych”, 4580 „Pozostałe odsetki” i 4610 „Koszty postępowania sądowego i prokuratorского”.

(dowód: akta kontroli str. 931-939)

3.9. W latach 2015-2018 (do 31 marca) w budżecie Gminy zapewniono środki pieniężne na pokrycie wydatków związanych z nabyciem spadku oraz jego zagospodarowaniem. W 2015 roku w klasyfikacji budżetowej podanej w pkt 3.8 wystąpienia (dziale, rozdziałach i paragrafach) wydatkowano 84,4%, 99,8% i 98,8% środków określonych w planie (po zmianach), w 2016 roku 46,2%, 12% i 24%, a w 2017 roku 76%, 97,5% i 87,8%.

(dowód: akta kontroli str. 931-939)

3.10. Wartość długów spadkowych (stan bierny) odziedziczonych przez Gminę w latach 2015-2018 (do 31 marca) wynosiła 21,0 tys. zł. Urząd podjął działania zmierzające do spłaty długów spadkowych (omówione w pkt 2.10 wystąpienia), lecz do 31 marca 2018 r. dwa podmioty, które poinformowano o zakończeniu spisu inwentarza i wniesiono o zgłaszanie wierzytelności spadkowych, nie przedstawiły dokumentacji potwierdzającej istnienie długów i wymagalności ich spłaty.

(dowód: akta kontroli str. 417, 577-657)

Dyrektor Departamentu Skarbu wyjaśniła, że pismem z 16 kwietnia 2018 r. Urząd otrzymał kopie odpisu pozwu wniesionego przez jeden z ww. podmiotów do Sądu Rejonowego w Częstochowie przeciwko Gminie o zapłatę tytułem pożyczki udzielonej zmarłemu przez osoby fizyczne. W przypadku drugiej sprawy, wpłynął do Urzędu odpis umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego wraz z kopiami faktur wystawionych z tytułu pobrania paliwa gazowego. Obecnie trwają przygotowania do przedstawienia wierzycielom projektu planu spłaty długów spadkowych, obejmujących roszczenia nieprzedawnione.

(dowód: akta kontroli str. 948-949)

3.11. W latach 2015-2018 (do 31 marca) nie wystąpił przypadek, w którym Gmina jako spadkobierca przejęła majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy przewidziane w przepisach prawa podatkowego, na mocy decyzji wydanych przez organ podatkowy.

(dowód: akta kontroli str. 940)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ewidencji księgowej Urzędu ujęto osiem nieruchomości lub udziałów w nieruchomościach (z 12 analizowanych) o łącznej wartości 810,4 tys. zł (szerzej opisanych w pkt 3.1 wystąpienia), po upływie od pięciu miesięcy do prawie trzech lat od uzyskania informacji o posiadaniu tych nieruchomości. W dwóch sprawach nieruchomości lub udziały w nieruchomościach nabyte w 2015 roku zaksięgowano w 2016 roku, a w pozostałych sześciu sprawach nabyte w 2015 i 2017 roku zostały zaksięgowane w 2018 roku. Było to niezgodne z: art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁰ i pkt II.1 załącznika nr 4 do zasad rachunkowości Urzędu – Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie stanowiącymi, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

(dowód: akta kontroli str. 418, 863-886)

Prezydent Miasta wyjaśnił, że *każda ze spraw z uwagi na indywidualny, skomplikowany charakter, wymagała analizy stanu faktycznego i prawnego. W przypadku:*

- S.O. – *termin sporządzenia dokumentu OT był wynikiem uznania, iż składnik majątku nie stanie się środkiem trwałym, gdyż nie będzie używany dłużej niż 12 miesięcy. Dokument OT w przedmiotowej sprawie sporządzono z uwagi na niezakończone postępowanie sądowe o dział spadku,*
- M.K. – *Gmina nabyła własność lokalu mieszkalnego na podstawie postanowienia o nabyciu spadku z 7 sierpnia 2015 r. Lokal został wydany na rzecz Gminy 30 listopada 2015 r., dokument OT został sporządzony 31 marca 2016 r. i przekazany celem ujawnienia w ewidencji księgowej, tj. cztery miesiące od dnia wydania nieruchomości na rzecz gminy,*
- Ł.D., A.Ś., A.R.B.D., J.W. – *Gmina, co do zasady, nie wchodzi do lokali mieszkalnych nabytych w drodze spadku bez komornika sporządzającego spis inwentarza. Założono, że lokale zostaną uznane za środek trwały i przyjęte do ewidencji księgowej po otwarciu lokali i dokonaniu czynności przez komornika sądowego sporządzającego spis inwentarza. W toku kontroli NIK, uzupełniono dokumenty OT, które przekazano celem ujawnienia w ewidencji księgowej,*
- A.O. – *Gmina, co do zasady, nie wchodzi do lokali mieszkalnych nabytych w drodze spadku bez komornika sporządzającego spis inwentarza. Założono, że lokal oraz pozostałe nieruchomości zostaną uznane za środek trwały i przyjęte do ewidencji po otwarciu lokalu i dokonaniu czynności przez komornika sądowego sporządzającego spis inwentarza. Spis inwentarza przeprowadzono 20 lutego 2018 r., a dokument OT sporządzono 26 marca 2018 r. i przekazano celem ujawnienia w ewidencji księgowej,*
- A.D. – *Gmina nabyła udział w nieruchomości na podstawie postanowienia o nabyciu praw do spadku z 5 lutego 2015 r. Założono, że składnik majątku nie stanie się środkiem trwałym, ponieważ nie będzie używany dłużej niż 12 miesięcy, gdyż planowano rozdysponowanie udziału w spadku. Z uwagi na przedłużające się postępowanie w sprawie rozdysponowania nieruchomości, w toku kontroli NIK, uzupełniono dokument OT i przekazano celem ujawnienia w ewidencji księgowej.*

(dowód: akta kontroli str. 941-945)

NIK zauważa, że powołane wyżej przepisy ustawy o rachunkowości i zasady rachunkowości Urzędu zobowiązują do wpisywania do ksiąg rachunkowych wszystkich zdarzeń mających miejsce w danym okresie sprawozdawczym.

³⁰ Dz.U. z 2018 r. poz. 385 ze zm.

2. W bilansach za 2015, 2016 i 2017 rok (w każdym roku w bilansach: jednostki budżetowej, z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego i skonsolidowanym bilansie jednostki samorządu terytorialnego) wykazano wartości niższe o kolejno 145,6 tys. zł, 232,5 tys. zł i 432,3 tys. zł ze względu na nieujęcie w nich wartości gruntów i budynków (lokalii) Gminy przejętych w drodze spadku, czym naruszono art. 45 ust. 1 w zw. z art. 28 ust. 1 pkt 1 i 1a ustawy o rachunkowości stanowiący, że sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień bilansowy, stosując odpowiednio zasady wyceny aktywów i pasywów określone w rozdz. 4 (art. 28-44), w tym środki trwałe należy ujmować według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, a nieruchomości – według zasad, stosowanych do środków trwałych lub według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej.

(dowód: akta kontroli str. 862-886)

Prezydent wyjaśnił, że *nieterminowe ujęcie w latach 2015-2017 w ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego wartości środków trwałych nabytych przez Gminę w drodze spadku nie wpłynęło w sposób istotny na rzetelną i jasną prezentację sytuacji majątkowo-finansowej Urzędu oraz Miasta we wskazanych latach. W odniesieniu do zasady istotności, wysokość kwot nieujętych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata nie przekroczyły progów istotności zdefiniowanych przez ustawodawcę w ustawie o rachunkowości. Zgodnie z tymi zasadami, standardowe progi istotności wynoszą: 10% zysku, 5% sumy bilansowej lub 0,5%-1% przychodów. Kwoty nieujęte w bilansie Urzędu w pozycji „Aktywa trwałe”, po uwzględnieniu amortyzacji, wynosiły: w 2015 roku – 145.313,75 zł, w 2016 roku – 283.926,76 zł i w 2017 roku – 711.515,81 zł. Kwoty te nie przekraczały wymienionych wyżej standardowych progów istotności. Na dzień 24 kwietnia 2018 r. księgi rachunkowe Urzędu obejmują nabyte przez Gminę w drodze spadku środki trwałe w kwocie 810.356,74 zł (brutto). Po otrzymaniu dowodów OT do ewidencji księgowej wprowadzono 88.000 zł w marcu i 4.000 zł w listopadzie 2016 roku oraz 718.356,74 zł w marcu 2018 roku.*

(dowód: akta kontroli str. 941-945)

NIK zauważa, że choć podane w wyjaśnieniach progi istotności nie zostały przekroczone, to jednak Urząd winien niezwłocznie ujmować w ewidencji księgowej ceny rynkowe lub godziwą wartość nabytych w drodze spadków nieruchomości lub udziałów w nieruchomościach.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ewidencjonowanie przez Urząd dochodów z tytułu odziedziczonego majątku i wydatków związanych z prowadzonymi postępowaniami spadkowymi. W budżecie Gminy zapewniono środki pieniężne na wydatki związane ze spłatą długów spadkowych i spłacano długi stwierdzone w spisach inwentarza. Nie ujmowano lub ujmowano z opóźnieniem w księgach wieczystych informacje o prawie własności nieruchomości lub udziałach w nieruchomościach nabytych w drodze spadku oraz nieterminowo ujmowano w księgach rachunkowych i bilansach Gminy wartości środków trwałych otrzymanych ze spadków.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³¹, wnosi o:

1. Niezwłoczne składanie wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości lub udziałach w nieruchomościach nabytych w drodze spadków.
2. Terminowe ujmowanie w księgach rachunkowych i bilansach Gminy wartości środków trwałych otrzymanych ze spadków.

³¹ Dz. U. z 2017 r. poz.524. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

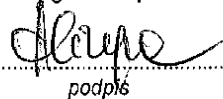
Białystok, dnia 25 maja 2018 r.

Kontroler
Andrzej Juchnicki
doradca ekonomiczny

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis